Investeringsprojekt

Karin Svingby
08-686 3033
karin.svingby@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-12-20

Trafiknämnden
2018-01-30, punkt 8

Ärende
SL 2013-1569

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Utredningsbeslut för upprustning bytespunkt Slussen

Ärendebeskrivning

Ärendet avser utredningsbeslut för ett nytt investeringsobjekt upprustning Bytespunkt Slussen. Utredningsfasen omfattar utredning för reinvesteringar i Slussens tunnelbanestation.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande inkl. bilaga 1, Investeringskalkyl för upprustning av Bytespunkt Slussen samt:

- Genomförandeavtal för ny- och ombyggnadsarbeten i anslutning till Slussen, se LS 2016-0257

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås *dels* besluta att föreslå landstingsstyrelsen besluta

att fatta utredningsbeslut avseende utredningsfasen för upprustning av Bytespunkt Slussen om högst 20 812 400 kronor inkl. index

dels besluta, under förutsättning av landstingsstyrelsens beslut,

att inom ramen för 2018 års budget prioritera investeringsobjekt Upprustning Bytespunkt Slussen för genomförande under åren 2018 - 2027

att uppdra åt förvaltningschefen att genomföra utredningsfasen avseende Bytespunkt Slussen.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Stockholms läns landsting har enligt ”Genomförandeavtal för ny- och ombyggnadsarbeten i anslutning till Slussen” (LS 2016-0257) med Stockholms stad, åtagit sig att utföra investeringar i Bytespunkt Slussen.
Stockholms läns landsting, genom trafikförvaltningen, samverkar med Stockholms stad vid ny- och ombyggnation i och omkring Slussen samt i arbetet med en ny bussterminal i Katarinaberget. Det finns ett behov av att ta ett helhetsgrepp vad gäller reinvesteringar i Bytespunkt Slussen samt samordna dessa med Stockholms stads projekt Slussen.

Bakgrund

Bytespunkt Slussen är idag länets näst största knutpunkt för kollektivtrafiken, efter T-centralen, och Sveriges största bussterminal. År 2015 gjorde ca 140 000 resenärer sina byten här, ca 48 000 åker med buss, drygt 80 000 med tunnelbana och resterande reser med övriga trafikslag som Saltsjöbanan och sjötrafik. Under morgonens rusningstrafik angör ca 220 bussar per timma terminalen vid Slussen.

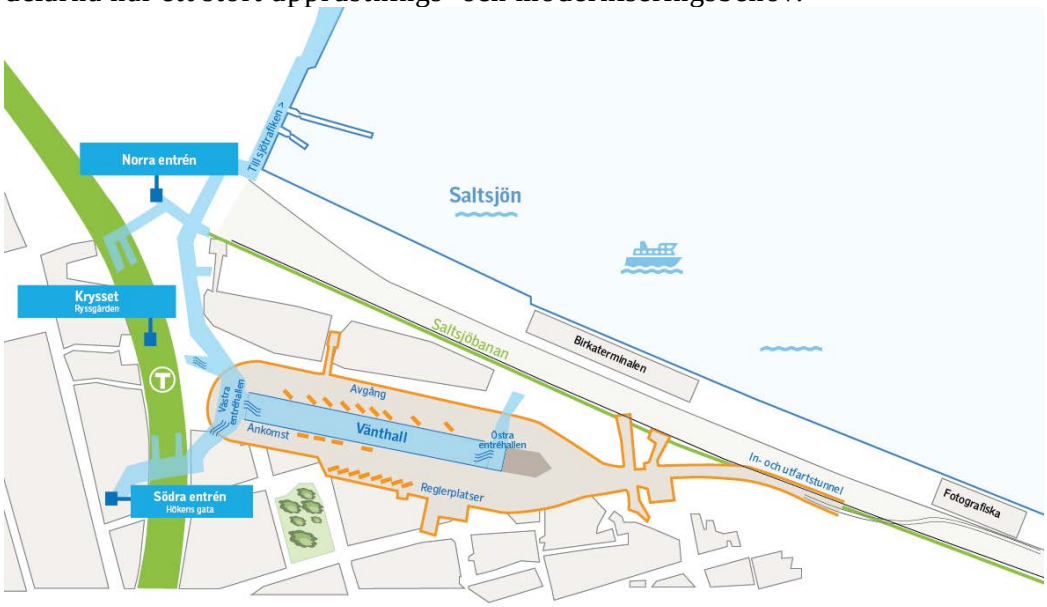
Projekt Slussen är ett samhällsbyggnadsprojekt som genomförs av Stockholms stad. Projektet medför en förändring av Slussen som plats och bytespunkt för kollektivtrafikresenärerna. De befintliga konstruktionerna för vägtrafiken är slitna och rivs. De ersätts med konstruktioner som är anpassade för nya trafiklösningar. Som en del i projektet ingår att en ny bussterminal byggs i Katarinaberget, samt att Saltsjöbanan återläggs med en tvåspårslösning för hållplatsen Slussen.

SL:s anläggningar blir berörda genom förändringar av anslutningar till tunnelbanan och genom en ny bussterminal för Nacka/Värmdöbussarna,

slutstationen för Saltsjöbanan, nya hållplatser för innerstadsbussarna och ny terminal för sjötrafiken.

Landstingsfullmäktige godkände vid sammanträdet den 13 december 2016 Genomförandeavtal för ny- och ombyggnadsarbeten i anslutning till Slussen, LS 2016-1034. Genomförandeavtalet förtydligar parternas samverkan och ansvarsfördelning rörande projektering, utförande, kostnader, ägande och drift. Utöver den nya bussterminalen regleras bl.a. förutsättningarna för Saltsjöbanans återläggning och förhållandet till angränsande verksamheter såsom tunnelbanan. Inom Stockholms läns landsting ansvarar trafikförvaltningen för arbetena.

I genomförandeavtalets bilaga 3 framgår att Stockholms läns landsting ska ansvara för, utföra samt investera i ett antal olika arbeten inom SL:s anläggningar. Stockholms läns landsting ska stå för renovering av tunnelbaneentré Krysset, vilken utgör entrén vid Ryssgården, och den Norra entrén, vilken utgör entrén mot Saltsjöbanan och nuvarande bussterminal, se Figur 1 nedan. Omfattningen handlar i huvudsak om ytskikt, hissar, spärrlinjer, samt tillhörande el, tele och data. Anläggningen är väldigt sliten och de tekniska delarna har ett stort upprustnings- och moderniseringsbehov.

Figur 1. Tunnelbaneentréer och ny bussterminal vid Slussen, ca år 2025.

I och med den långa processen för ny detaljplan Slussen har trafikförvaltningens underhålls- och förnyelsearbeten i tunnelbanestation

Slussen skjutits upp. Stockholms stads detaljplan för Slussen (exklusive bussterminal) har vunnit laga kraft och Stockholms stads arbeten har påbörjats. Det finns därmed ett behov av samordnat med Stockholms stad genomföra de underhålls- och förnyelsearbeten i Slussen som tidigare skjutits upp.

Bytespunkt Slussen är väldigt sliten och de tekniska delarna har ett stort upprustnings- och moderniseringsbehov. Ett uppenbart upprustningsbehov finns av hela bytespunkten vad gäller konstruktion, ytskikt och modernisering. Utan en upprustning av Bytespunkt Slussen kommer resenärer från den nybyggda bussterminalen möta en anläggning i helt annat skick, med slitna konstruktioner och ytskikt och som inte är anpassad till nya rörelsemönster hos resenärerna.

Överväganden och motivering

Att utföra arbetena under samma tidsperiod som Stockholms stad genomför Slussen projektet innebär stora vinster i samordning samt minskad påverkansperiod för kollektivtrafikens resenärer. Om upprustningen av Bytespunkt Slussen inte utförs samordnat med övriga ombyggnationer i området kommer resenärerna och de boende i närområdet få förlängd påverkanstid p.g.a. att Stockholms stad kommer utföra sina arbeten först och trafikförvaltningen därefter kommer att utföra sina arbeten inom samma område.

Genom att göra upprustningen av bytespunkten samordnat med den nya bussterminalen i Slussen uppgraderas anläggningen till samma tekniska livslängd som den nya bussterminalen och bytespunkten kan hålla en för hela Slussen gemensam utseendemässig standard. Dessutom säkras kapaciteten till samma nivå som är definierat för bussterminalen i Slussen, dvs. resenärsvolym och dimensionerande år 2050.

Den nya bussterminalen i Slussen kommer att ansluta till tunnelbanestationen i Slussen via entré Krysset (Ryssgården) och Södra entrén (Hökens gata), istället som idag vid Norra entrén, se Figur 1 ovan. Den nya anslutningen mellan bussterminalen och tunnelbanestationen kommer att innebära att resenärsströmmarna inom bytespunkten förändras. Flödesanalys samt kapacitetsutredning ingår i utredningsfasen.

I genomförandeavtalet har Stockholms läns landsting åtagit sig att tillsammans med Stockholms stad samordna de projekt som pågår i och omkring Slussen för

att uppnå ett kostnadseffektivt genomförande och minimera påverkan på tunnelbanans trafik och konstruktioner samt tunnelbanans trafikanter. Genom att Stockholms stads arbeten har pågått under en längre tid än trafikförvaltningens arbeten finns behov av att påbörja trafikförvaltningens arbeten så att samordningsvinster med Stockholms stads arbeten inte uteblir.

Resultatet av de arbeten som ska utföras inom utredningsfasen ska visa på de vilka reinvesteringsåtgärder behöver göras i Bytespunkt Slussen. Arbetet planeras även klassificera de investeringsåtgärder som är direkt kopplade till genomförandeavtalet, de åtgärder det finns behov av att utföra samordnat med Stockholms stads arbeten, samt de arbeten som anses kunna utföras vid ett senare tillfälle.

Ekonomiska konsekvenser
Preliminärt bedöms den totala investeringsutgiften för Bytespunkt Slussen uppgå till ca 500 miljoner kronor varav ca 100 miljoner kronor avser arbeten relaterade till genomförandeavtalet. Under utredningsfasen kommer kalkyler att tas fram som förtydligar och specificerar investeringsutgiften.

Utgiften för utredningsfasen 20,8 miljoner kronor finansieras inom trafiknämndens budget för 2018. Objektet kommer att prioriteras och ingå i underlag för budget 2019.

Riskbedömning
Ombyggnationen av Slussen medför oundvikligen att kollektivtrafiken påverkas. Om bytespunkten rustas i samband med övriga arbeten i Slussen kommer tiden då resenärer påverkas av byggnadsarbeten förkortas. Trafikförvaltningen har idag redan ett samarbete med Stockholms stad för att minska påverkan på våra resenärer i så stor utsträckning som möjligt.

Om utredningen av Bytespunkt Slussen inte genomförs, finns en risk för att trafikförvaltningen inte samordnat kan utföra de arbeten som krävs i Slussen med Stockholms stad då Stockholms stad ligger före i sin tidplanering. Detta innebär att effektivitets- och samordningsvinster går förlorade samt att påverkanstiden för kollektivtrafikens resenärer förlängs.

Konsekvenser för miljön
Beslutet innebär inte några miljökonsekvenser då arbetena utförs inom redan ianspråktagna områden inom Slussen. Genom att göra en upprustning av Bytespunkt Slussen kan trafikförvaltningen dokumentera bytespunktens standard gällande miljöfarligt material och åtgärder kan utföras vid behov.

Sociala konsekvenser
Ett helhetsgrepp om Bytespunkt Slussen antas kunna ha en positiv effekt på både antalet kollektivtrafikresenärer och resenärsmiljön. Resenärsmiljön påverkas positivt då Bytespunkt Slussen kommer att upplevas som en hel bytespunkt för samtliga kollektivtrafikslag. Genom att genomföra utredningsfasen nu minskas de negativa konsekvenserna för kollektivtrafikresenärerna och närboende.

Bilagor

Bilaga 1 Investeringskalkyl för upprustning Bytespunkt Slussen

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Karin Svingby
Chef Investeringsprojekt